Ao. 1856. Dingsdag

No. 145. 2 December.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 28 *November* 1856.

Bij Koninklijk Besluit van den 10 October ll. No. 63, zijn, ter beschikking van den Gouverneur van *Suriname* gesteld, om nader op den voet, omschreven bij art. 7 van 's Konings besluit van den 1 Julij jl. No. 53 (Publicatie dd. 30 Augustus | 17 September jl. Gouvernements-blad No. 10) werkzaam gesteld te worden, de Heeren;

P. F. C. Stolte, *Luitenant Kolonel bij het 3e. Regiment Infanterie in Nederland.*

C. Rodenburg, *gepensioneerd Oost-Indisch Ambtenaar.*

Mr. J. J. Rochussen, *Advocaat bij het Provinciaal Geregtshof van Utrecht.*

A. J. T. Tijdeman, te *Leijden.*

A. G. van Son, te *Acquoi, provincie Gelderland.*

en G. L. W. Ritter, *Adjunct-chef der middelen van vervoer bij de Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij* te *Utrecht.*

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 28 *November* 1856.

Bij Koninklijk Besluit van den 15den October ll. No. 93, zijn, bij het Bataillon Jagers No. 27, dienstdoende in *West-Indie*, benoemd en aangesteld:

Tot *Kapitein*, de 1e. Luitenant H. L. de Villeneuve van het Bataillon, en

Tot 1n. *Luitenant*, de 2e. Luitenant J. Westerborg van het Bataillon.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 28 *November* 1856.

Alzoo Thomas Silo van het Gouvernement heeft verzocht om het Erf aan de *Hof straat* La. F No. 176, in pacht te bekomen.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten op bedoeld erf, eenig eigendoms of ander regt te kunnen doen gelden, opgeroepen, om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, hunne reclames, met overlegging van bewijsstukken, ter Gouvernements Secretarie in te dienen.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.
28 Nov. Van het slavenkind *Eliza*, geboren in 1853, dochter van *Cilia*, toebehoorende aan S. Alberga.

» » Van den slaaf *Jacobus* of *Jacob*, geboren in 1833, zoon van *Mentje*, toebehoorende aan den Houtgrond *Quapibo*, divisie *boven Commewijne.*

» » Van het slavenkind *Maria*, geboren in 1844, dochter van *Jetta*, toebehoorende aan plantage *Dageraad en Dankbaarheid*, divisie *boven Cottica en Perica.*

» » Van de slavin *Cornelia*, (wier ouderdom onbekend is), dochter van *Clasijntje*, en haar zoon *Eduard*, (wiens ouderdom onbekend is), toebehoorende voor den vrijdom aan C. M. Rijts.

» » Van het slavenkind *Willem Frederik*, geboren in 1856, zoon van *Helena*, toebehoorende aan E. J. Slengarde.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Tweede afkondiging.

Transport.

(15392) Den 27 November 1856. T. E. Abendanon aan C. M. Dobij en J. G. de la Parra, van het Huis en Erf aan de *Hooge straat*, N. W. La. E No. 367*b* O. W. La. D No. 457*a*.

Paramaribo, den 28 *November* 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

Paramaribo, den 1 *December* 1856.

(15438) Naar aanleiding van art. 26 van het Reglement voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, worden belanghebbenden hierbij geinformeerd, dat de boedelbeschrijvingen van de *solvente* boedels van Jacob Pieter Crol en Anna Soetermeer, en van de *insolvente* boedels van Friedrich Voltz, Charles Lowe, Christiaan Hendrik Koning, Frans Jacob Groenewald en Jan Rademaker, benevens de rekeningen en verantwoording der laatsten en de daarop geformeerde balance, gedurende den tijd van *drie* weken ter Secretarie van het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, ter *visie* liggen, met inthimatie, om, wanneer de Crediteuren eenige aanmerkingen, hetzij op de gegrondheid, en de hoegrootheid der daarbij voorkomende schuldvorderingen, hetzij op de rangschikking der Crediteuren of eenige remarques of debatten op de rekeningen en verantwoording mogten hebben, daarvan binnen den tijd van *drie* weken, na den dag waarop de bevoegdheid om van deze stukken *visie* te nemen, is geëxpireerd, bij eenig behoorlijk schrifstuur aan Commissarissen te doen blijken.

De Secretaris bij het Collegie voornoemd,
J. ELLIS.

(15445) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 5n. December 1856, publiek bij executie verkoopen

De plantaadje **SARAH** cum annexis, gelegen in *Coronie* tusschen de plantaadjen *Burnside* en *Leasowes* aankomende John Bent (nu boedel.)

Paramaribo, den 1 *December* 1856.
SIMON ABENDANON Sz.

SEQUESTERS

der plantaadje *Rustenburg*, bieden bij inschrijving, het hoogste bod goedgekeurd wordende, te koop aan, tegen *kontante betaling*:

11 VATEN SUIKER,

om voor rekening en risico van den kooper binnen 8 dagen van Plantaadje af te halen.

Zullende de inschrijvings-biljetten ter Griffie van het Geregtshof tot WOENSDAG den 3den dezer, des morgens ten 9 ure worden aangenomen. (15440)

Paramaribo, den 1 *December* 1856.

De landhuishouding van Frankrijk en Engeland.

(*Vervolg van ons No.* 143.)

Om de vergelijking der landhuishouding van Engeland en Frankrijk te voltooijen, behandelt de heer de Lavergne verschillende vragen betrekkelijk de lasten die op het land drukken en de pachten, voordeelen en werkloonen in de beide rijken, — een uiterst moeijelijk onderwerp wegens het groote verschil in dit opzigt tusschen de beide landen bestaande. In Frankrijk is het land niet bezwaard met armenbelasting en tienden, maar het draagt eene zware grondbelasting en is daarenboven onderworpen aan successie- en registratie-regten, waarvan de grondeigendom in Engeland tot zeer korten tijd geleden was bevrijd. De werkloonen zijn in Engeland eenigzins hooger, maar 30 Engelsche dagloonners doen evenveel werk als 40 Fransche, en de Engelsche dagloonner is gewend beter gevoed, gekleed en gehuisvest te zijn dan zijn buurman aan de overzijde van het kanaal. De pachten in Engeland worden door den schrijver gesteld op gemiddeld twee maal en die van het land bezuiden de Tweed op drie maal de som,

welke men in zijn eigen land betaalt.

Dit buitengewoon onderscheid is ongetwijfeld toe te schrijven aan eene menigte oorzaken, waaronder de vooruitgang van wetenschappelijken landbouw, de aanwending ten behoeve van het land van groote kapitalen uit andere bronnen ontsproten, en de geestkracht van het volk de eerste plaats bekleeden. Maar 't moet erkend worden, dat de staatkundige en maatschappelijke toestand van Engeland gedurende de laatste zestig jaren veel voordeeliger is geweest voor den goeden uitslag van den akkerbouw dan die van Frankrijk. In dat tijdsbestek zijn twee of drie geslachten van vermogende en kundige landedellieden en pachters met vasten tred voortgegaan het werk der landverbetering te voltooijen; terwijl in Frankrijk de grond is ontrukt aan zijne vroegere eigenaars, verbeurd verklaard, op nieuw in kleine brokken verdeeld, en blootgesteld aan de verwoestingen van binnenrukkende legers en de schokken van herhaalde omwentelingen. Bij de zeer democratische inrigtingen der maatschappij is het mogelijk, dat de verbrokkeling der grondeigendommen onder de boeren een der beste steunpunten is tegen de wankelbaarheid van het gouvernement, maar het zou bezwaarlijk te bewijzen zijn, dat deze toestand van den grond geschikt is om zijn productief vermogen te bevorderen of om den rijkdom van den landbouw eener natie te vermeerderen. De heer de Lavergne behandelt de veel betwiste vraag van groote of kleine grondeigendommen met groote onpartijdigheid en matiging. Hetgeen hij in de eerste plaats bedoelt, is de bestrijding der overdreven begrippen welke op het vaste land bestaan nopens de groote uitgebreidheid der grondeigendommen in Engeland, en de even overdreven begrippen, die in Engeland heerschen omtrent de verbrokkeling van die eigendommen in Frankrijk. 't Valt moeijelijk vreemdelingen, die slechts eene oppervlakkige kennis van Engeland hebben, te overtuigen, dat de grond niet uitsluitend het erfdeel is van de begunstigde afstammelingen der barons die met Willem den Veroveraar naar Engeland overstaken; en 't valt minder moeijelijk Engelschen te overtuigen, dat er in Frankrijk nog menig landgoed is, 't welk in uitgestrektheid die van de groote Engelsche grondeigenaars evenaart. De schrijver zegt daaromtrent het volgende:

» In Frankrijk zijn er omstreeks 100,000 grondeigenaars die ƒ 150 en meer aan directe belastingen betalen, en wier vermogen over 't algemeen gelijk staat met dat van de meeste grondeigenaars in Engeland. Hieronder zijn er 50,000 die ƒ 250 en meer betalen. Men vindt onderscheiden landgoederen van 500, 1000 en 2000 bunders, en de grondeigendommen, welke meer dan ƒ 50,000 inkomsten afwerpen, zijn bij ons te lande niet zoo geheel en al onbekend. Wij hebben misschien 1000 groote grondbezitters, die door de uitgebreidheid hunner eigendommen kunnen gelijk gesteld worden met verreweg het grootste gedeelte der Engelsche landheeren van den tweeden rang. 't Is waar, in evenredigheid hebben wij er niet zooveel als onze naburen, en onmiddellijk na hen volgt de groote menigte kleine grondeigenaars; terwijl de Engelsche edellieden de uitgebreide leengoederen der aristocratie achter zich hebben. In zooverre, maar ook alleen in zooverre, is het juist te zeggen, dat de eigendommen in Engeland meer in ééne hand vereenigd zijn dan in Frankrijk.

» In Frankrijk herstelt men door een bruidschat aan gehuwde dochters ten deele wat de wet op de successie vernietigt. In Engeland kan, ja, onroerend goed niet verdeeld worden, maar roerend wel; en in een land, waar de persoonlijke eigendom zoo groot is, kan het niet missen, of deze verdeeling moet door koopen en verkoopen invloed uitoefenen op de verdeeling der vaste goederen. De snellere toeneming der bevolking bij onze naburen is op hare beurt eene nieuwe oorzaak van verdeeling der eigendommen. Inderdaad, dagelijks worden er eigendommen in Engeland verdeeld, en elken dag verrijzen er nieuwe landhuizen voor nieuwe landedellieden; tevens worden er onderscheiden landgoederen in Frankrijk hersteld, en blijkens de aanslagen der belasting is de vermeerdering onder de groote het aanzienlijkst."

't Zou voorbarig wezen door algemeene stellingen te willen bewijzen dat groote of kleine eigendommen de vermeerdering van het vermogen des landbouws in de hand werken of tegenhouden. De uitkomst hangt geheel en al van omstandigheden af. In het graafschap Sutherland zijn de uitgestrekte goederen van den hertog vrij wat voordeeliger voor hem zelven en zijne pachters, dan wanneer zij verdeeld waren onder eenige duizenden Schotsche boeren; maar op het eiland Jersey, waar de grond bewerkt is als een tuin, wordt hij met voordeel verpacht in de kleinst mogelijke afmetingen. Het pachtstelsel is eene andere oorzaak der erkende hoogere voortreffelijkheid van den Britschen landbouw. In Engeland en Schotland heeft de pachter meestal het land onder zekere bedingen, die hij niet kan verbreken, en die hem dat bepaalde stelsel van landbouw opleggen, 't welk wetenschap en ondervinding hebben geleerd het meest geschikt te zijn om den grond voortdurend productief te houden, en hij heeft regt om van zijn landheer te eischen, dat deze hem in staat stelle zijne verpligtingen te dien opzigte te vervullen. De wederkeerige bedingen der belanghebbende partijen noodzaken hen beiden om zekere regels te volgen. In Frankrijk is de landbouwer zeer dikwijls eigenaar der boerderij, doch in die hoedanigheid kan hij ook doen wat zijne onwetendheid, zijne vooroordeelen of zijn oogenblikkelijk belang hem ingeven. De waarschijnlijkheid pleit er voor, dat hij daardoor niet zelden afwijkt van hetgeen het welbegrepen duurzaam belang van zijn land zou vorderen.

Zijne naauwe betrekkingen met andere bronnen van volkswelvaart, met handel en fabriekwezen, en de eigenaardige rigting der Engelsche natie om haar vermogen in grondeigendommen te beleggen, behooren evenéens onder hoofdoorzaken waaraan de Eng. landbouw zijne groote meerderheid te danken heeft. De liefde tot het land, met zijne stoute jagtpartijen, zijne plaatselijke administratieve belangen en zijn overwegenden staatkundigen invloed, is een van de voornaamste karaktertrekken der Engelsche natie. Wie zal zeggen hoe zeer dat alles strekt om de hitte van den partijgeest te koelen, de al te heftige eerzucht in te toomen, en aan eene talrijke klasse van menschen eene nederige maar niet te min nuttige loopbaan aan te wijzen? In geen ander land is zulk een groot deel van de geestkracht en het verstand des volks besteed aan de bevordering der landelijke belangen, doch in geen ander land zijn ook zulke schitterende uitkomsten verkregen. Wij zijn niet gezind den strijd te hernieuwen, sedert lang door rede en ondervinding beslecht, over de noodzakelijkheid van bescherming voor den landbouw; maar zoo er nog eenig bewijs voor het noodelooze van zoodanige beschermde wetten noodig was, zouden wij het vinden in het getuigenis van een onpartijdig buitenlander, die de meerderheid van den toestand en van de voortbrengselen van den Engelschen grond als onbetwistbaar stelt. Konden wij stilstaan om de dieper gelegen oorzaken van de hechtheid der Engelsche instellingen na te gaan, dan zouden wij deze zeker vinden in dezelfde oorzaken, welke de Engelsche landhuishouding tot op zulk eene verbazende hoogte hebben gebragt. In 1848 werd Europa geschokt en Frankrijk in de grootste ontsteltenis gebragt door de ontdekking dat er in dat land ontzettend misnoegen heerschte over de verdeeling der grondeigendommen, en dat de omwenteling, niet langer tot de straten van Parijs of Lyon bepaald, in verschillende departementen zelfs de regten van de grondeigenaars bedreigde. Een of twee jaren van schaarschte waren aan den schok voorafgegaan; het volk had groote ontberingen te verduren gehad, en 't is hoogst waarschijnlijk, dat de ontoereikende hoeveelheid voedsel ten gevolge der verkeerde bewerking van den grond, eene der oorzaken was die op nieuw de rampen eener omwenteling over Frankrijk bragten. Twee honderd jaren geleden was de Fransche landbouw den Engelschen verre vooruit, en gedurende de zeventiende eeuw voerde Frankrijk aanhoudend koren uit naar Engeland. Maar sedert de omwenteling van 1688 en den successie oorlog nam de stroom eene andere wending. Engeland is sedert onophoudelijk vooruitgegaan in bevolking, en heeft den rijkdom van zijnen grond en de bloei zijner nijverheid zien toenemen; Frankrijk daarentegen zag zijne ellende trapsgewijze vermeerderen en eindelijk uitloopen op de groote revolutie van 1739. De markies d'Argenson schreef in 1739 het volgende:

» De groote kwaal — welke het koningrijk ondermijnt en het aan onvermijdelijke onheilen blootstelt — is, dat men te Versailles de oogen sluit voor den kommervollen staat van zaken in de provinciën. In mijn eigen leeftijd heb ik den rijkdom en de bevolking van Frankrijk trapsgewijze zien verminderen. Wij hebben thans de zekerheid, dat de ellende allerwege tot eene ongekende hoogte is geklommen. Terwijl ik schrijf, te midden van vollen vrede, met uitzigten, zoo niet op een overvloedigen, ten minste op een voldoenden oogst, sterven de menschen rondom ons van gebrek als muizen. De provinciën Maine, Angoumois, Touraine, Haut-Poitou, Périgord, Orléanais, Berry worden het meest geteisterd, en de ellende komt allengs nader bij Versailles. De hertog van Orleans bragt onlangs in den raad een stuk brood mede, 't welk wij hem bezorgd hadden, gemaakt van varenkruid. Toen hij het op 's konings tafel nederlegde, zeide hij: » Sire, ziedaar het brood waarmede uwe onderdanen zich voeden."

Ongetwijfeld is de toestand van Frankrijk in de laatste halve eeuw aanmerkelijk verbeterd, en waarschijnlijk is geen der groote staten van het vaste land zoo spoedig vooruitgegaan; maar het begeerig zoeken der bevolking naar levensmiddelen is een voortdurende strijd, welke al de geestkracht en het verstand des volks vereischt om te worden volgehouden. Onder de eerste eischen van welslagen zijn vrijheid en goed bestuur niet de minst gewigtige. Een lid der constitutionele partij in Frankrijk mogt dan ook met alle regt zeggen:

» 't Is alzoo volkomen duidelijk, dat zoowel in Frankrijk als in Engeland de ontwikkeling van den landbouw het gevolg is geweest van een goed bestuur. De verbeteringen in het landbouwbedrijf welke in Frankrijk tusschen 1760 en 1848 werden ingevoerd, had men in Engeland reeds tusschen

1650 tot 1800 tot stand gebragt; in beide gevallen waren de aanleidende oorzaken dezelfde. Er bestaat even groot onderscheid tusschen Engeland onder de Stuarts en in den tijd van Pitt, als tusschen Frankrijk onder Lodewijk XV en Lodewijk Philips. Maar dit is niet op Frankrijk en Engeland alleen toepasselijk. In oude zoowel als in nieuwere tijden, kwam en verdween de voorspoed van den landbouw met de wijze van regering. Het republikeinsche Rome bebouwde zijne akkers uitmuntend; Rome in slavernij verwaarloosde ze. Spanje deed gedurende de middeleeuwen wonderen met opzigt tot den landbouw, terwijl het onder Philips ophield te werken. Zwitserland en Holland maken naakte bergen, moerassen en poelen vruchtbaar en de Siciliaan sterft van honger op den vruchtbaarsten grond der wereld. Montesquieu merkt in zijn *Esprit des Lois* dat ook teregt op: »Niet de vruchtbaarheid maar de vrijheid bebouwt het land."

»De ware ballast van het staatsligchaam — het zout der zamenleving, dat haar te zamen houdt — is de liefde tot zijn land. Dit gevoel is zonder twijfel van aristocratischen aard, maar 't is de aristocratie zelve niet; beide kunnen onafhankelijk van elkander bestaan. De Engelsche aristocratie heeft gemeene zaak gemaakt met de vaderlandsliefde en ontleent daaraan hare kracht; de Fransche aristocratie houdt er zich van verwijderd en daarin ligt hare zwakheid. In Engeland heeft het landleven der hoogere standen in de eerste plaats tot die ontwikkeling van verstand en zeden geleid, waaruit de staatsregeling is voortgekomen; terwijl verder diezelfde ontwikkeling een waarborg is geweest tegen de ontaarding van vrijheid in losbandigheid. Dit vrijzinnig en conservatief element heeft ons in Frankrijk ontbroken. In onze dagen zoowel als vroeger is, zelfs in een staatkundig opzigt, bijna al het kwaad dat wij opmerken voortgesproten uit het gemis van sommige hoedanigheden; en dit is de reden waarom twee oogenschijnlijk verschillende oorzaken van voorspoed — namelijk vrijheid zonder omwentelingen en vaderlandsliefde — er in werkelijkheid slechts eene uitmaken."

Onze grenzen verbieden ons den heer de Lavergne te vergezellen op zijne landbouwkundige togten door de Britsche eilanden, schoon men niet ligt een aangenamer gids zou kunnen aantreffen; maar bij één punt zullen wij nog kortelijk onze aandacht bepalen, ten einde door het getuigenis van een bevoegd en onpartijdige beoordeelaar een onderwerp te verklaren, dat steeds met de grofste onnaauwkeurigheid wordt voorgesteld, te weten den toestand der Hooglanden. Al wat men van den Britschen landbouw kan zeggen, is *à fortiori* waar van den Schotschen, en wij durven beweren, dat de tegenwoordige eeuw nergens weldadiger veranderingen heeft aanschouwd dan in de Hooglanden van Schotland. Intusschen beweert men, dat die veranderingen het gevolg zijn van geweldadige ontvolking van het land; dat de groote landeigenaars in de Hooglanden schapen en herten verkiezen boven menschen, en dat zij om hunne inkomsten te vergrooten hunne stamgenooten hebben opgeofferd. Om deze opgaven te bevestigen wordt verhaald — en wij zullen de juistheid van dit feit op zich zelf niet tegenspreken — dat de noordelijkste graafschappen, die in de laatste eeuw voortdurend de sterkste en dapperste troepen voor het Britsche leger hadden geleverd, nu naauwelijks bewegen zijn eene compagnie militie te heffen, dat de bron waaruit die dappere regementen leven en sterkte putten door eene onvrijzinnige en onstaatkundige vervolging is opgedroogd. 't Is niet moeijelijk te bewijzen dat de feiten op die wijze geheel verkeerd worden voorgesteld, en dat de gevolgtrekking dus ten eenenmale onjuist is.

De heer de Lavergne geeft zijnen lezers eene hoogst gematigde schets van den vroegeren en tegenwoordigen toestand der Hooglanden. Er was een tijd, dat, hoewel de bevolking der Hooglanden niet grooter was dan 250,000 of 300,000 zielen, verspreid over 4,000,000 bunders, de schrale opbrengst van den onbebouwden grond evenwel niet toereikend was voor het onderhoud dier bergbewoners. Door roof en plundering voorzagen zij in hetgeen zij door nijverheid niet wisten te verkrijgen, en de toeneming der bevolking werd gestuit door herhaalden hongersnood en voortdurende oorlogen. In dien staat van zaken was de krijgsdienst eene hoogst welkomen uitkomst voor dit volk. De Hooglanders van de vorige eeuw behoorden tot hen die

» Their stormy mansion tread,
» And force a churlish soil for scanty bread;
» No product there the barren hills afford,
» But man and steel, the soldier and his sword."

Maar hun toestand in hunne eigen clans was die half woeste staat van welke Macaulay juist onlangs aan de wereld eene zoo levendige schets heeft gegeven. Door verovering en de vorderingen der beschaving kwam er echter verandering in dat leven van ontberingen en onveiligheid. Sedert 1745 hebben de Hooglanders een eervol aandeel gehad in de wapenfeiten van het Britsche leger, en ook in den jongsten oorlog liepen zij in grooten getale ten behoeve van hun vaderland te wapen; doch naar gelang hunne behoeften meer bevredigd werden, hun welstand toenam en hunne opvoeding zich verbeterde, toonden zij meer smaak voor het landbedrijf en minder opgewektheid voor het krijgswezen. 't Is geheel en al onjuist te beweren, dat gedurende de laatste halve eeuw de bevolking der graafschappen in de Hooglanden is afgenomen; integendeel, zij is grootelijks vermeerderd, zoo als kan blijken uit de volgende opgaven aan de jongste volkstelling ontleend:

Inverness	1801	72,672	Sutherland	1801	23,117
	1811	77,671		1811	23,629
	1821	89,961		1821	23,840
	1831	94,797		1831	25,518
	1841	97,799		1841	24,782
	1851	96,328		1851	25,771
Ross en Cromartij	1801	56,318	Argyle	1801	81,277
	1811	60,853		1811	86,541
	1821	68,762		1821	97,316
	1831	74,820		1831	100,973
	1841	78,655		1841	97,371
	1851	82,625		1851	88,567

Maar deze toeneming der bevolking is gepaard gegaan met eene veel sneller vermeerdering van den rijkdom van elke klasse in de Hooglanden. De aanfokking van schapen en hoornvee is aanmerkelijk verbeterd, en die graafschappen, welke in het begin dezer eeuw te naauwernood konden voorzien in het onderhoud der inwoners, verzenden thans met geregelde stoombootdiensten groote hoeveelheden levend en dood slagtvleesch naar de zuidelijke markten. De boerderijen langs de kust van Ross-shire en Sutherland zouden de Lothians niet ontsieren, en hare opbrengst vergoedt ruimschoots aan de landheeren en pachters het geld en de moeite die zij er aan hebben ten koste gelegd. Er is waarschijnlijk in het gansche Vereenigd Koningrijk geen plaats waar de landbouw arbeiders meer welstand genieten, want de vraag naar werklieden vermeerdert allengs en de dagloonen zijn dien ten gevolge naar evenredigheid hoog. Vooruitgang is er in alles te bespeuren en meer en meer ziet men poelen en moerassen in weilanden, bosch of koornvelden herschapen. Bezig met deze werkzaamheden, welke zoo rijke voordeelen beloven, kent de Hooglander van 1855 maar weinig van de verzoekingen en ontberingen, welke zijne voorvaders tot vrijbuiters of fortuinzoekende soldaten maakten. De werf-sergeant verleidt niet ligt den man, die vijftien of achttien shillings in de week kan verdienen, en de schijnbare verdooving van den krijgsmansgeest onder de bevolking der Hooglanden is in waarheid geen bewijs dat deze bevolking minder talrijk is dan vroeger, maar eenvoudig dat zij, voorheen het armste en meest behoeftige gedeelte van de Engelsche natie, thans met rassen tred voortgaat in ontwikkeling en voorspoed. Deze zijn de oorzaken van hetgeen men genoemd heeft de ontvolking der Hooglanden, welke in niets anders bestond dan in de opheffing van een hoop menschen uit een toestand weinig beter dan dien van wilde beesten, tot een staat waarin zij voortdurend opwekking vinden tot nijverheid en geluk. De heer Lavergne heeft het volste regt laten wedervaren aan de wijsheid, voorzigtigheid en menschlievendheid, waarmede Jacob Loch deze gewigtige taak in Sutherland volbragt, en aan de groote weldaden die daardoor aan al de inwoners van dat land bewezen zijn. Hij heeft der verkeerde voorstellingen, hieromtrent door den heer de Sismondie verspreid, op schitterende wijze tegengesproken, en voldingend bewezen, dat onvoldoende oogsten ten gevolge van een gebrekkig stelsel van landhuishouding, slechts een andere naam is voor barbaarsche onwetendheid, en een van de grootste gevaren welke de maatschappij tot in hare grondslagen bedreigen.

Sinds lang heeft Europa erkend dat het Engelsche volk voor groote ondernemingen ter zee en voor fabriek nijverheid bijzondere geschiktheid bezit, maar de heer de Lavergne is de eerste reiziger die heeft aangetoond, dat men door het aanwenden van kapitaal, wetenschap en arbeid ten behoeve van den landbouw, even gewigtige uitkomsten heeft verkregen en dat de voorliefde en de belangen van een zeer groot deel der Britsche natie niet minder aan haren landbouw dan aan hare zeemagt en koophandel verbonden zijn.

Gemengde berigten.

Volgens de laatste berigten uit Londen, tot den 3n. November, levert de Oostersche kwestie, niettegenstaande de kortelings gesloten vrede, vele moeijelijkheden op, die geen langen duur daarvan doen verwachten. Reeds zijn zes maanden verloopen, zonder dat aan de gewigtigste bepalingen, in het traktaat vervat, is voldaan. — Oostenrijk blijft nog steeds de vorstendommen bezetten. Rusland volhardt in zijne intrigues om van Turkije alle mogelijke partij te trekken, en de uitvoering van het traktaat, van zijne zijde, op de lange baan te schuiven. Frankrijk, dat door Engeland wordt aangespoord om mede krachtig op de algeheele nakoming van hetzelve aan te dringen, ziet, om Rusland te believen, alles werkeloos aan, terwijl het Engeland, welks invloed bij de Porte zoo zeer door dat rijk en door Rusland bestreden wordt, alleen daarvoor laat in de bres springen. De Engelsche admiraal Lyons, die met zijn eskader in de Zwarte zee kruist, heeft bepaalde instructien ontvangen, die hem, ingeval van eenige verwikkeling, de te volgen gedragslijn voorschrijven. Intusschen mag hij de Zwarte zee niet verlaten. — Voorts bestaat tusschen de kabinetten van Engeland en Frankrijk een ernstig verschil omtrent de uitvoering van eenige punten van het traktaat, en omtrent onderscheidene andere politieke vraagstukken, zoodat men dan ook voor den duur der alliantie tusschen die mogendheden ernstig vreest.

Van Neufchatel is niets zekers gemeld. Alleen houden verscheidene dagbladen zich bezig met te bewijzen dat het regt van den koning van Pruisen op dat vorstendom slechts ingebeeld is.

Omtrent Napels is alleen met zekerheid bekend dat de gezanten van Engeland en Frankrijk die plaats verlaten, en zich naar *Civita-Vechia* ingescheept hebben. Geen Engelsch noch Fransch oorlogschip was nog in de baai van Napels gezien.

Volgens berigten uit St. Petersburg zal graaf Walewski, Fransch minister van buitenlandsche zaken (een geboren Pool), de

verbeurd verklaarde landgoederen zijner familie terug bekomen, *als belooning* voor zijne aan den Czaar, gedurende den laatsten oorlog, *bewezen diensten.*

In Oostenrijk heeft de nieuwe wet op het huwelijk (ingevolge het laatste concordaat met den Paus) zulk een geduchten indruk gemaakt, dat vele familien zich bij het bestuur der Luthersche en Hervormde kerkgenootschappen gewend hebben, om tot de Protestantsche godsdienst over te gaan.

Na de mededeeling der bij gelegenheid der aansluiting van den Nederlandschen Rijn-, met den Pruissischen spoorweg gehouden feesten, vinden wij in de Amsterdamsche Courant van den 22 October nog het volgende:

„Aan eene bij ons ontvangen beschrijving van het bezoek, door verscheidene onzer landgenooten, die met den feesttrein den togt naar Keulen hadden medegemaakt, gebragt op den Drachenfels, ontleenen wij de bijzonderheid dat een der heeren Zondag namiddag ten 5 ure uit de wijngaarden aan den voet van den Drachenfels roode en witten druiven liet plukken, die Maandag op de feesttafel te Rotterdam stonden, met de navolgende dichtregelen:

Verbinding der volken! de proef is gelukt!
Op Drachenfels rotsen gekweekt en geplukt.
Eén etmaal slechts later, nog geurig en frisch,
Des middags een sieraad op neêrlandschen disch.
Rijn, Amstel en Rotte! *verbinding der volken!*
Van 't weêrzijdsch verband zijn de druiven de tolken.
Koningswinter, 19 Oktober 1856.

Dit versje genoot de eer eener Duitsche vertaling. De *Kölnische Zeitung*, deze toejuichende als »*ein allerliebster Scherz*", neemt de geheele geschiedenis er van over, met de vertaling van 't versje als volgt:

Verbindung der Völker! Die Probe ist geglückt!
Am Drachenfels sind sie erzeugt und gepflückt,
Und weniges später, so saftig und frisch
Um Mittag die Zierde auf holländischen Tisch!
Das Band zwischen Amstel und Rhein zu beglauben,
Erscheinen in Holland als Zeugen die Trauben.

Scheepvaart.

Aangekomen.

In Saramacca.

Den 27sten November, de Hamb. Sloep *Pomona*, kapt. W. C. Dekker, van Demerarij.

Uitgeklaard.

Den 29sten November, het schip *Javaan*, kapt. G. Fijlers, naar Amsterdam, lading: 394 vaten Suiker 550.105 pond, 3 vaten Arrowroot 500 pond en 25 pies Cederblokken.

Den 1n. dezer, de Hamb sloep *Pomona*, kapt. W. C. Dekker, lading: 40 vaten Suiker 61078 pond, 10 Z. M. Kazen en 5 vaatjes Worst.

Idem, de Eng. schoener *Ladij of the Night*, kapt. E. H. Boon, lading: 2 kisten Meubelen, 50 Z. M. Kazen, 2 kisten Edammer dito, 25 vaatjes Saucijsjes en Worst, 25 ledige vaten, 2 vaten Azijn, 13 kisten Koopmanschappen, 6 manden Selterswater, uit het Entrepot: 100 roode kelders Jenever en 13 kistjes Likeur en voor Exportatie: 5 pijpen Jenever.—Beiden naar Demerarij.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Willem en Carel, kapt. Steenveld, adres bij H. Degenhard.

Christina Alida, kapt. Welger, adres bij Gisius & Co.

Amicitia, kapt. Wijgers, adres bij Gisius en Co.

Louisa Christina, kapt. Ten Harmse, adres bij J. H. Zaal.

Snelheid, kapt. Henning, adres bij F. P. Bouguenon.

Wilhelmina Frederika, kapt. van der Veer, adres bij Gisius en Co.

Susanna, kapt. Groenewoud, adres bij J. F. Favereij.

STAAT van de gevallen regens en der temperatuur van den 23n. tot den 29n. November 1856.

		gevallen regen. in millim.		uitgedampt. in millim.	Temperatuur. maxim.		Temperatuur. minim.
Zondag	23	0	——	3.3	30.1	——	24.1
Maandag	24	4 1	——	2.6	30.6	——	23.1
Dingsdag	25	18.4	——	4.6	32.1	——	23,3
Woensdag	26	0	——	5	32.5	——	23,6
Donderdag	27	0	——	4.5	30.3	——	24.6
Vrijdag	28	4.5	——	4.1	32	——	24.2
Zaturdag	29	2.1	——	3.9	30,5	——	24.8
Totaal		29.1		28			

ADVERTENTIEN.

EXECUTEUREN

in den boedel wijlen den Heer G. L. RÖPERHOFF, bieden bij inschrijving, te koop aan, van Plantaadje *Resolutie* ½ aandeel:

30 VATEN SUIKER,

De inschrijvings-biljetten worden aangenomen ten kantore van GEBRS. REELFS, tot WOENSDAG den 3den dezer, des voormiddags om 9 uren, alwaar dezelven zullen geopend en de Suiker aan de hoogste inschrijving (mits goedgekeurd), worden toegewezen; moetende de Suiker, voor rekening en risico van den kooper, onmiddellijk na de toewijzing, van Plantaadje worden afgehaald. (15436)

Paramaribo, den 30 *November* 1856.

[15441] Ofschoon de ondergeteekende Mede-vennoot voor ⅓ van de geëxisteerd hebbende Firma van

BRANDON & Co.,

niets tegen heeft dat door den heer D. H. BRANDON, Mede-vennoot voor ⅔, de *deugdelijke* schulden ten laste dier Firma, volgens zijne advertentie, geplaatst in No. 144 van dit blad, worden aangezuiverd;—zoo geeft hij echter bij deze aan belanghebbenden kennis, dat voor zooverre hem betreft, die heer volstrekt niet met de liquidatie van deze zaak belast is geworden, dewijl daaromtrent niets door hen onderling is bepaald.

Wat het voorwenden van onwetendheid aangaat, van de advertentie op den 18den dezer,—dit is geheel beneden alle waarheid, daar de heer D. H. BRANDON, bij herhaald verzoek, steeds geweigerd heeft de annonce mede te teekenen.

Paramaribo, den 1 *December* 1856.

P. C. MAY.

CONTANT

Te bekomen bij

A. HEWITT:

Extra qualiteit **PORTWIJN.**
Puike AARDAPPELEN in *halve* muds volle manden, dito BOTER, fijne *LIKEUREN* en meer andere **GOEDEREN.**
[15398]

J. von KÖNIGSLÖW & d'ARTENAY

hebben per *Reina Arendina* ontvangen:
Zwarte Orleans PALETOTS, dito Casinet Polka PALETOTS, gekleurde zwarte moirée en geruite Zijden en Piqué VESTEN, geruite, gestreepte en gekleurde **JASSEN**, en bieden dezelve tegen goedkoope prijzen a *CONTANT* (**CASSA**) te koop aan. [15439]

Heeren en dames Ital. *STROOHOEDEN*,

ontvangen per kapt. POLEE, en te bekomen bij
[15395] J. G. KRAMER & Co.

A. H. van Borcharen & Co.,

BOEKHANDELAREN,

hebben per de laatst gearriveerde Schepen ontvangen en bieden te koop aan:

Enkelde en dubbelde Enkhuizer ALMANAKKEN,
voor het jaar 1857,
DIVERSE **SCHOOLBOEKEN,**
dito ATLASSEN, *PRENTEBOEKEN,*
DICTIONNAIRES, boekjes *goud* en *Zilver*, en meer andere GOEDEREN.

Paramaribo, den 27 *November* 1856.
(15397)

(15396) Ontvangen per de *Snelheid*:

Extra Manilla Sigaren.

H. LYON & Co.

HOEPELS,

14 vts. a *f* 2 per bos, te bekomen bij
(15394) THOMAS GREEN.

PILLEN

uit het Plantenrijk

van

Dr. J. A. MULLER Jz.

Preservatief en Curatief.

Eene twintigjarige ondervinding, in de tropische gewesten, heeft DR. **MULLER** tot de overtuiging gebragt, dat alle ziekten haar ontstaan te danken hebben aan dyscrasie van het bloed, ontsteltenis van de maag, ingewanden en nieren, en onderdrukte huiduitwaseming. Het is hem gelukt, **Pillen** uit het plantenrijk te bereiden, die de voorbeschiktheid en oorzaken der ziekten wegnemen, de onderdrukking en stoornis der verschillende organen van het menschelijk ligchaam herstellen en in eene aangename harmonie terugbrengen, zoodat de patient, na het gebruik dezer **pillen**, spoedig hersteld zal zijn. Zij maken het hoofd helder, de borst ruim, de maag graag; zij zuiveren ingewanden en nieren, verbeteren het bloed en herstellen de huiduitwaseming.

Zij worden dus aangewezen in alle heerschende epidemiën, catarrhale en heete koortsen, moeras- en gele koorts; ook in Chronische ziekten; bij hæmorrhoïdale ongesteldheid en stoornissen der menses; geelzucht, waterzucht, enz.

Zwangere en zogende vrouwen kunnen ze gerust gebruiken, als werkende niet op de vrucht, of zuigeling terug.

Hare werking is spoedig, zeker, zacht, zonder pijn of snijding.

Deze **Pillen** zijn alhier verkrijgbaar bij den Apotheker H. GOUDMAN, a **50** Cts., **75** Cts, *f* **1**, *f* **1,50**, enz. [15393]

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**